

УДК 616.61-008.64-085.324+615.324

DOI: 10.22141/2307-1257.3.17.2016.76456

КОЛОМІЙЧУК Н.О.

Олександрівська клінічна лікарня, м. Київ, Україна

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТУ ПАНТОКРИН У СКЛАДІ КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНОЇ ХВОРОБИ НИРОК

Резюме. Подана динаміка перебігу хронічної хвороби нирок у 25 хворих з урахуванням ефективності застосування препарату пантокрин. У дослідженні брали участь пацієнти з хронічною хворобою нирок від I до V стадії різної нозології. Тривалість дослідження — 8 тижнів, ефективність лікування оцінювалася на кожному тижні лікування. Критерії оцінки ефективності: зменшення загальної слабкості, втомлюваності, виснаженості, посилення відчуття наповненості життям та енергії. Згідно з отриманими даними, ефективність застосування препарату пантокрин у комплексному лікуванні спостерігається з першого тижня лікування. Після восьми тижнів лікування, згідно з даними критеріями ефективності, 20 % пацієнтів взагалі не відчували загальної слабкості, 40 % відчували незначну загальну слабкість, 28 % пацієнтів не відчували втомлюваності та виснаженості, 40 % пацієнтів більшість часу відчували присутність енергії та наповненість життям. Крім того, деякі пацієнти помітили зменшення відчуття тривоги, пригніченості та депресії; пацієнти, схильні до гіпотонії, відзначали нормалізацію артеріального тиску. Препарат пантокрин рекомендовано включати в схему лікування пацієнтів із хронічною хворобою нирок.

Ключові слова: хронічна хвороба нирок, загальна слабкість.

Вступ

Хронічна хвороба нирок (ХХН) визначається як ураження нирок або зниження їх функції протягом трьох місяців та більше незалежно від діагнозу зі зниженням швидкості клубочкової фільтрації (ШКФ) або без нього.

За даними великих популяційних реєстрів, поширеність ХХН у всьому світі становить не менше від 10 % та досягає 20 % та більше в окремих категорій людей (хворі на цукровий діабет 2-го типу, старечий вік). Для порівняння: хронічна серцева недостатність зустрічається в 1 % населення, артеріальна гіпертензія — у 20–25 %, цукровий діабет — у 5–10 %.

Виділяють 5 стадій ХХН (табл. 1).

Рівень ШКФ нижче від 60 мл/хв означає загинуть більше ніж 50 % нефронів.

У більшості людей ранні симптоми хронічного захворювання нирок відсутні. При прогресуванні з'являються загальна слабкість, швидка втомлюваність, втрата апетиту. На більш пізніх стадіях відбувається схуднення, з'являються набряки, свербіж, блідість шкіри, затримка рідини, нудота.

Але майже на всіх стадіях ХХН присутні відчуття виснаженості, відсутності енергії, загальна слабкість, втомлюваність, тривога та пригніченість.

Препарат пантокрин — це екстракт із пантів (незакостенілих рогів) марала, ізюбра, плямистого оленя.

Натуральні біологічно активні речовини (амінокислоти, нуклеотиди, вітаміни, мінеральні речовини, фосфоліпіди, жирні кислоти, стерини), що входять до складу препарату, необхідні для побудови власних ферментів, гормонів, клітинних та тканинних структур, зміцнення імунного захисту людини. Мікроелементи, що входять до складу препарату пантокрин, за якісним та кількісним складом практично ідентичні мікроелементам в організмі людини. Амінокислоти сприяють нормалізації вуглеводного та білкового обміну, порушеного внаслідок перенесених стресів, патологічних процесів. Фосфоліпіди стабілізують біомембрани, відновлюють іонний обмін.

Препарат чинить стимулюючий, тонізуючий вплив на нервову систему й м'язи, обмін речовин та основні фізіологічні процеси, сприяє адаптації та стійкості організму до несприятливих факторів навколишнього середовища, підвищених фізичних та розумових навантажень, інфекційних

Адреса для листування з автором:
Коломійчук Наталія Олександрівна
E-mail: tasha_2001@ukr.net

© Коломійчук Н.О., 2016

© «Нирки», 2016

© Заславський О.Ю., 2016

Таблиця 1. Стадії ХХН

Стадія	Характеристика	ШКФ, мл/хв/1,73 м ²
I	Ураження нирок з нормальною або підвищеною ШКФ	90 та більше
II	Ураження нирок з легким зниженням ШКФ	60–89
III	Помірне зниження ШКФ	30–59
IV	Виражене зниження ШКФ	15–29
V	Тяжка ниркова недостатність	Менше від 15

захворювань. Завдяки властивостям активної речовини препарат пантокрин нормалізує мінеральний обмін, активує ферментативні реакції, позитивно впливає на неврологічний статус, сприяє підвищенню працездатності, підвищує неспецифічну резистентність організму, збільшує тону скелетної мускулатури, нормалізує тиск при артеріальній гіпотензії.

Препарат пантокрин — це біостимулятор природного походження, що має загальнозміцнюючу дію та використовується при астеничних станах.

Мета дослідження: визначити ефективність лікування препаратом пантокрин у складі комплексного лікування при загальній слабкості, перевтомі, виснаженості, астеничному стані на тлі ХХН.

Матеріали й методи дослідження

У дослідженні брали участь 25 пацієнтів із різними стадіями ХХН, від початкової до термінальної (табл. 2), різної нозології (табл. 1).

У дослідженні брали участь пацієнти із суворо контрольованою артеріальною гіпертензією та пацієнти, схильні до гіпотензії. Усі пацієнти отримували основну патогенетичну терапію (глюкокортикоїди, цитостатики, урикостатичні препарати, інсулінотерапію) та обов'язково ренопротекторну терапію (гіпотензивні препарати, статини). Протягом 8 тижнів доповнювали основне лікування прийомом препарату пантокрин у дозі 30 крапель 3 рази на день за 30 хвилин до їди.

Результат лікування оцінювався за анкетами, які пацієнти заповнювали власноруч до лікування пантокрином та кожного тижня протягом 8 тижнів лікування.

Оцінювались також показники азотемії, загального аналізу сечі до та після 8 тижнів лікування.

У дослідженні не брали участь пацієнти з неконтрольованою артеріальною гіпертензією, тяжкими формами нефриту, тяжкою супутньою патологією.

Критерії оцінки ефективності лікування:

1) загальна слабкість (немає, незначна, помірна, виражена, дуже виражена);

2) втомлюваність (немає, незначна, помірна, виражена, дуже виражена);

3) виснаженість (немає, незначна, помірна, виражена, дуже виражена);

4) відчуття наповненості життям (увесь час, більшість часу, деякий час, небагато часу, ніколи);

5) відчуття енергії (увесь час, більшість часу, деякий час, небагато часу, ніколи).

За результатами дослідження виявлено, що до лікування препаратом пантокрин загальну слабкість, від незначної до дуже вираженої, мали всі пацієнти з хронічною хворобою нирок від початкової до термінальної стадій. Особливу увагу привертає те, що майже половина пацієнтів відчували виражену загальну слабкість.

Таблиця 2. Причини хронічної хвороби нирок

Захворювання	Кількість пацієнтів	
	n	%
Хронічний гломерулонефрит	7	28
Системні захворювання сполучної тканини	3	12
Діабетична нефропатія	5	20
Подагрична нефропатія	2	8
Хронічний пієлонефрит	5	20
Гіпертензивна нефропатія	3	12

Таблиця 3. Стадії хронічної хвороби нирок

Стадія ХНН	Кількість пацієнтів	
	n	%
II	4	16
III	7	28
IV	7	28
V	7	28

Таблиця 4. Стан пацієнтів до та після лікування пантокрином (%)

Стан пацієнтів	До лікування	Після лікування
Немає загальної слабкості	0	20
Незначна загальна слабкість	16	40
Помірна слабкість	32	20
Виражена слабкість	44	16
Дуже виражена слабкість	8	4

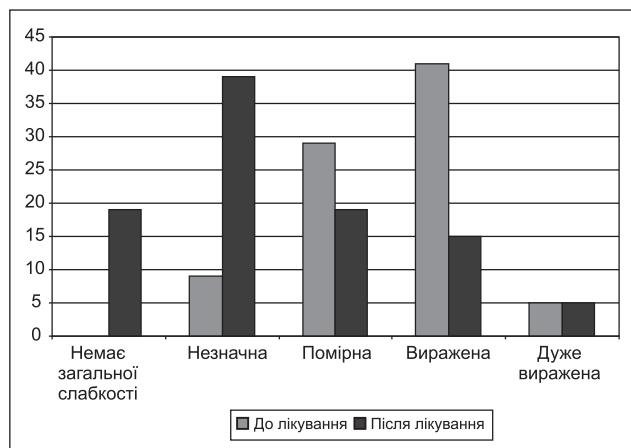


Рисунок 1. Динаміка загальної слабкості у пацієнтів до та після лікування пантокрином

Після 8 тижнів лікування пантокрином 20 % пацієнтів взагалі не відчували загальної слабкості, у 40 % пацієнтів відмічалась незначна загальна слабкість.

Пацієнти до лікування пантокрином відчували різного ступеня вираженості втомлюваність та виснаженість — від незначної до дуже вираженої, що відображено в табл. 5.

Спостерігалось зменшення відчуття втомлюваності та виснаженості з першого тижня лікування пантокрином, воно тривало всі 8 тижнів проведення дослідження. Після закінчення дослідження 28 % пацієнтів взагалі не відчували втомленості та виснаженості, 40 % пацієнтів відчували незначну втомлюваність та виснаженість, що свідчить про ефективність препарату пантокрин у складі комплексного лікування проявів хронічної хвороби нирок.

У дослідженні також оцінювалось відчуття наповненості життям та енергією. До лікування препаратом пантокрин третина пацієнтів тільки деякий час протягом дня відчувала наповненість життям та енергією, а 52 % досліджуваних пацієнтів відчували це тільки небагато часу протягом дня. Збільшення енергії та відчуття наповненості життям спостерігалось з першого тижня лікування та тривало упродовж усього періоду проведення дослідження, що показано в табл. 6.

Крім того, деякі пацієнти помітили зменшення тривоги, пригніченості та депресії; пацієнти, схильні до гіпотонії, — нормалізацію артеріального тиску (табл. 7).

Оцінені рівні сечовини та креатиніну до та після лікування пантокрином. Після 8 тижнів лікування не відмічалось значного збільшення або зменшення показників азотемії, вони коливались у межах ± 8 – 12 % від вихідного рівня.

Не відмічалось також збільшення показників протеїнурії та еритроцитурії за оцінкою загальних аналізів сечі пацієнтів до та після закінчення 8-тижневого лікування.

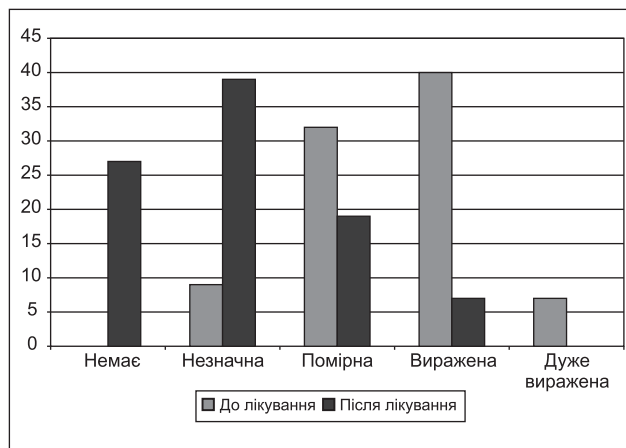


Рисунок 2. Динаміка відчуття втомлюваності та виснаженості до та після лікування пантокрином

Таблиця 5. Вираженість втомлюваності та виснаженості в пацієнтів до та після лікування пантокрином

Втомлюваність та виснаженість	До лікування, %	Після лікування, %
Не відчували	0	28
Незначна	12	40
Помірна	36	20
Виражена	44	8
Дуже виражена	8	4

Таблиця 6. Відчуття наповненості життям та енергією в пацієнтів до та після лікування пантокрином (%)

Стан наповненості життям та енергією	До лікування	Після лікування
Увесь час	0	20
Більшість часу	4	40
Деякий час	36	28
Небагато часу	52	8
Ніколи	8	4

Таблиця 7. Показники артеріального тиску та ШКФ у хворих до та після лікування

Показник	До лікування	Після лікування
САТ, мм рт.ст.	110 \pm 20	120 \pm 15
ДАТ, мм рт.ст.	70 \pm 10	70 \pm 15
ШКФ, мл/хв	I ст. ХХН	102 \pm 8
	II ст. ХХН	75 \pm 14
	III ст. ХХН	43 \pm 15
	IV ст. ХХН	23 \pm 7
	V ст. ХХН	12 \pm 2

Примітки: САТ — систолічний артеріальний тиск; ДАТ — діастолічний артеріальний тиск.

Висновки

Проведене дослідження показало ефективність лікування препаратом пантокрин у пацієнтів з різною вираженістю ХХН від початкової до термінальної на тлі основного лікування.

Препарат покращує загальне самопочуття пацієнтів з ХХН, значно зменшує загальну слабкість, втомлюваність, виснаженість, дає відчуття наповненості життям та енергією, нормалізує артеріальний тиск при схильності до гіпотонії. Відмічається також зменшення відчуття тривоги, пригніченості та депресії, що часто супроводжує пацієнтів із хронічною хворобою нирок.

Препарат пантокрин не призводить до збільшення рівнів сечовини та креатиніну, протеїнурії та еритроцитурії, що свідчить про відсутність негативного впливу препарату на прогресування ХХН.

Препарат пантокрин рекомендовано включати в схему лікування пацієнтів із ХХН від початкової до термінальної стадії незалежно від нозологічної причини.

Конфлікт інтересів: не заявлений.

Рецензенти: академік НАМН України, чл.-кор. НАН України, проф. Л.А. Пиріг, другий рецензент — інформація закрита.

Список літератури

1. Пиріг Л.А. *Клінічна нефрологія*. — К., 2004.
2. Іванов Д.Д. *Нефрологія в практиці сімейного лікаря*. — Донецьк, 2014.
3. Тареева І.Е. *Нефрологія*. — М., 2000.

Отримано 14.04.16,
отримано у виправленому вигляді 16.05.16,
прийнято до друку 19.07.16 ■

Коломийчук Н.А.

Александровская клиническая больница, г. Киев, Украина

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРЕПАРАТА ПАНТОКРИН В СОСТАВЕ КОМПЛЕКСНОГО ЛЕЧЕНИЯ ХРОНИЧЕСКОЙ БОЛЕЗНИ ПОЧЕК

Резюме. Представлена динамика течения хронической болезни почек у 25 больных с учетом эффективности применения препарата пантокрин. В исследовании принимали участие пациенты с хронической болезнью почек от I до V стадий разной нозологии. Продолжительность исследования — 8 недель, эффективность лечения оценивалась на каждой неделе лечения. Критерии оценки эффективности: уменьшение общей слабости, утомляемости, усталости, усиление ощущения наполненности жизнью и энергии. Согласно полученным данным, эффективность применения препарата пантокрин в комплексном лечении наблюдается с первой недели лечения. После восьми недель лечения в соответствии с данными

критериями эффективности 20 % пациентов вообще не испытывали общей слабости, 40 % испытывали незначительную общую слабость, 28 % пациентов не испытывали усталости и истощенности, 40 % пациентов большую часть времени ощущали присутствие энергии и полноту жизни. Кроме того, некоторые пациенты заметили уменьшение тревоги, подавленности и депрессии; пациенты, склонные к гипотонии, отмечали нормализацию артериального давления. Препарат пантокрин рекомендуется включать в схему лечения пациентов с хронической болезнью почек.

Ключевые слова: хроническая болезнь почек, общая слабость.

Kolomyichuk N.O.

Oleksandriv Clinical Hospital, Kyiv, Ukraine

Effectiveness of Pantocrinum in a Complex Treatment of Chronic Renal Disease

EFFECTIVENESS OF PANTOCRINUM IN THE COMPLEX TREATMENT OF CHRONIC KIDNEY DISEASE

Summary. The dynamics of chronic renal disease is presented for 25 patients, taking into account the effectiveness of Pantocrine. The study involved patients with chronic renal disease from I to V stages of different nosological reasons. The duration of the study was 8 weeks and treatment efficacy was weekly estimated. Effectiveness was assessed using the following criteria: general weakness, fatigue, exhaustion, sense of vitality and energy. According to obtained data, the effectiveness of Pantocrine in a complex treatment could be observed already from the first week of therapy. The assessment criteria used in this study show that

after four weeks of treatment 20 % of patients did not experience general weakness, 40 % experienced slight general weakness, 28 % of patients did not experience fatigue and exhaustion, 40 % of patients felt burst of energy and revitalization most of the time. In addition, some of patients have noticed decrease of anxiety, despondency and depression; patients prone to hypotension observed normalization of blood pressure. Pantocrine is recommended to be included into treatment of patients with chronic renal disease.

Key words: chronic renal disease, general weakness.